

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

คำนำ

ความเสี่ยงด้านการทุจริตหากเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่หาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคาดการณ์ล่วงหน้า การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และเป็นเจตจำนงของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

ฝ่ายปฏิบัติการและเครือข่ายสัมพันธ์ ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยคัดเลือกกระบวนการ จำนวน ๑ กระบวนการ ตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๒ ด้าน คือ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับเอกสารประกอบการพิจารณาอนุมัติ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ รวมทั้งกำหนดมาตรการกิจกรรม แนวทาง ในการป้องกันและความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ฝ่ายพระราชรัฐ

ตุลาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
ความหมาย ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๑
๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)	๑
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๑
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)	๒
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)	๓
๕. แผนบริหารความเสี่ยง	๔

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

- ๑) ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับเอกสารประกอบการพิจารณาอนุมัติ
- ๒) ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

เป็นการวิเคราะห์โดยเริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการต่าง ๆ อธิบายรูปแบบพฤติการณ์ เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับเอกสารประกอบการพิจารณาอนุมัติ
- ๒. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ชื่อกระบวนการ/งาน การดำเนินโครงการและงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ เสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
พนักงานร่วมกับผู้นำชุมชนมีการทุจริตในการสอบทานเอกสารประกอบการขอรับเงินงบประมาณโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือการนำเงินงบประมาณไปใช้ในทางอื่น		✓

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยง มีรายละเอียด ดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม ตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในระหว่างการสอบทานเอกสาร โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน			✓	

๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/ด้านการเงิน
ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/ด้านการเงิน
ในระดับที่ไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวมจำนวน x รุนแรง
พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในระหว่างการตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ประกอบการเสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณที่เกี่ยวข้องร่วมกับผู้นำชุมชน	๒	๓	๖

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง
พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในระหว่างการตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการเสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณที่เกี่ยวข้อง	๓	

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในระหว่างการตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการเสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณที่เกี่ยวข้อง			×

๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/หน่วยงาน ไม่มีผลเสียหายการเงิน

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/หน่วยงาน แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในระหว่างการตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการเสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณที่เกี่ยวข้อง	พอใช้		✓	

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ	รูปแบบ พฤติการณ์ ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการดำเนินการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือมีการนำเงินงบประมาณไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ ในระหว่างการตรวจสอบเอกสาร หลักฐานประกอบการเสนอขออนุมัติโครงการ และงบประมาณที่เกี่ยวข้องร่วมกับผู้นำชุมชน	พนักงานเรียกรับผลประโยชน์ ในระหว่างการตรวจสอบเอกสาร หลักฐานประกอบการเสนอขออนุมัติโครงการ และงบประมาณที่เกี่ยวข้องร่วมกับผู้นำชุมชน	แต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย คณะบุคคลในส่วนกลางที่ช่วยสนับสนุนและเสนอแนะนโยบายแนวทางการดำเนินโครงการ กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินโครงการ พิจารณากรอบงบประมาณ และพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการและงบประมาณที่เกี่ยวข้อง ในส่วนภูมิภาคมีการแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาโครงการที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนฯ สนับสนุนและเชื่อมโยงการทำงานในระดับพื้นที่ เสนอแนะแนวทางการขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และสอบทานเอกสารประกอบการเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ พร้อมทั้งกลั่นกรองโครงการที่ขอรับการสนับสนุนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนฯ และติดตามผลการดำเนินงานภายใต้โครงการฯให้มีประสิทธิภาพ	ต.ค. ๖๓ – ก.ย. ๖๔	ฝ่ายพระราชรัฐ และ สทบ.สาขา